

Növényorvos a közterületen

Permetezzek vagy injektáljak? A kérdés éveken át megosztotta a növényvédősöket és a kertészeket is. Az érvelésekben sok igazság volt. A kollégák jogosan hivatkoztak például a fúrások nyomán baktériummal befertőződő kéregsebekre, illetve a permetezéseknél elkerülhetetlen környezetszennyezésre.

Mivel érveltek a szakemberek, amikor az egyik vagy a másik technológia mellett tették le a voksukat? *Gutermuth Ádám* előadásából és 2018-ban készült dolgozatából kiindulva megpróbáltam tömören összeszedni a válaszokat.

A permetezés korlátai az injektálók szerint

- A rézsűben, zárt udvarokban lévő fákat nem lehet megközelíteni a permetezőgépekkel.
- A nagyon magas fákat nem tudják tökéletesen befedni a permetlével.
- A játszóterek, óvodák szabadtéri eszközeit nem lehet 100%-osan megvédeni a lecsöpögő permetlétől.
- A permetezést megakadályozhatja az eső, a szél és a magas hőmérséklet is, szűkös a munkákra alkalmas napok száma.
- Egyre nagyobb a lakosság ellenállása a növényvédelmi permetezésekkel szemben az elsodródás miatt.
- Zajos tevékenység.
- A felszívódó szerek is csak legföljebb 21 napig védenek.

Az injektálás korlátai a permetezők szerint

- Elsősorban rovarölő szeres kezelésre való, nem lehet az összes kórokozó gomba és a hiánybetegségek ellen így védekezni.
- Jóval drágább technológia.
- A beinjektált rovarölő szer gyakran egyenlőtlenül terjed el a fában, a lombkorona egyes részei védtelenül maradhatnak.

Kezeletlen vadgesztenyefa július 20-án

- Kontár munka esetén a sebek baktériumos fertőzése akár kéregleválást is okozhat.
- A munkákat a legjobb minőségben csak közvetlenül a rügyattanás utáni állapotban lehet elvégezni, a vadgesztenyét a virágzás alatt nem lehet kezelni.
- Nem mindegyik fafaj injektálható.
- Nem ismerjük az injektált készítmények méhekre gyakorolt hatását.

Az elmúlt években sokat változott az injektálás és a permetezés technológiája is. A vádak egy része okafogyottá vált vagy legalábbis csökkent a jelentősége. Mai szemmel is nézzük át az előző indokokat, mert a kérdés továbbra is fennáll: hol, mikor és melyik módszerrel védjem meg a fáimat?

A permetezés előnyei és lehetőségei

- A permetlé összetételét a mindenkori károsítók függvényében változtatják a növényvédősök. Közterületen

kellő számú gomba-, baktérium-, rovar- és atkaölő, valamint gyomirtó szerrel rendelkezünk. A hiánybetegségek ellen lombtrágyák, a városi stressz kivédésére biostimulátorok, biokondicionálók is bevetethők.

- Megfelelő időjárás esetén gyors választ tudnak adni a kezdődő fertőzésekre. A korszerű kommunális gépekkel egy fásori fa permetezése akár öt perc alatt is elvégezhető, tehát bizonyos mértékben kivédhetők a kedvezőtlen időjárás hatásai.

- A légporszórásos és légszállításos kommunális gépekkel a közterületi fák 99%-át teljes magasságukban el lehet érni, meg lehet védeni.

- Az egyszeri permetezés jóval olcsóbb, mint egy injektálás.

- Csak a legmagasabb szintű szakmai ellenőrzés mellett, növényorvos irányításával végezhető.

- A lakosokkal meg lehet érteni, hogy ha egészséges növényeket szeretnének, akkor ezeket gyógyítani és táplálni is kell. Városi fák esetében ez a permetezéssel érhető el. A lakosságot minden esetben értesítik a munkák kezdete előtt és nyáron csak éjjel dolgoznak.

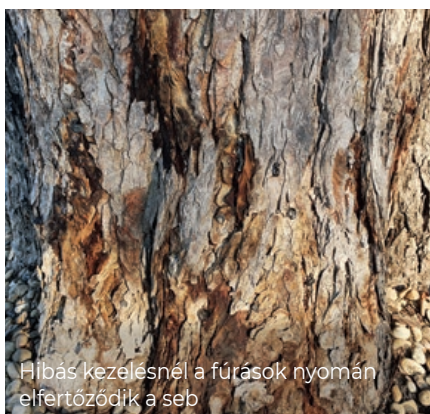
- Bármelyik növényfaj megvédhető a permetezéssel.

Az injektálás előnyei és lehetőségei

- Összesen két, szükséghelyzeti engedéllyel rendelkező rovarölő és gombaölő szer használható. Az utóbbi hatása három évig is tarthat, erre garanciát vállalnak az injektálók. A legnagyobb gondot

Szeles időben végzett permetezéskor elsodródhat a permetlé

Hibás kezelésnél a fúrások nyomán elfertőződik a seb

okozó vadgesztenyelevél-aknázómoly kártétele évekre teljesen kivédhető.

- Az injektálás – néhány kivételtől eltekintve – egész évben, szélétől, esőtől és hőmérséklettől függetlenül végezhető, a készítmény hatása a felszívódás után csak egy-két hét után mutatkozik.

- A rovarölő szer a fa magasságától függetlenül az esetek 99%-ában egyenletesen elterjed a fában és megvédi a lombzatot.

- A munkák költségei három évre eloszlanak, addig biztosan tart a rovarölő szer hatása.

- A szükséghelyzeti engedéllyel rendelkező, tehát ellenőrizhető vállalkozók a legújabb technológiákkal dolgoznak, így minimálisra lehet csökkenteni a sebfer-tőzések számát.

- Az EU növényvédőszer-ellenes kö-zegében az injektálás elfogadott, környe-zetkímélő eljárásnak minősül. A készítmény nem kerül a légtérbe, nem szenny-ezi a parkoló autókát, a játszóeszközö-ket és a padokat.

- Észrevétlen az alkalmazás, nem kell teherautó a szállításhoz és nincs elsod-ródás.

Úgy vélem, az összesítésből kiderül, hogy mindkét módszernek létjogosultsá-ga van, sőt igazán jó eredményt sok eset-ben csak a párhuzamos használatukkal érhetünk el. Elfogadható döntés, ha egy óvodában, kórházban inkább az injektá-lást választják, de itt is szükség lehet a lizsthermat elleni vagy a lombtrágyás ki-egészítő permetezésekre. Ahol például kifogástalan állapotú vadgesztenyéket kell „felmutatni”, ott el kell fogadni, hogy ezt az állapotot csak többszöri gombaölő szeres és lombtrágyás permetezéssel va-lósíthatják meg.

Az enyhe teleken akadálytalanul átte-lelő rovarkártevők ellen az olajos, míg például a platán apiognómia gombája ellen – a lehullott fertőzött lomb össze-gyűjtése mellett – a rezes lemosó perme-tezésekkel lehet csak védekezni. Ezeket a megalapozó permetezéseket nem hagy-nám el az injektálás előtt sem.

Indokolt az injektálás választása ott is, ahol nem tartózkodnak állandó jelleggel, egyebek közt az üdülőkből, és ezért nem tudnák beengedni év közben a perme-tező csapatot.

A vegyszeres növényvédelem gyakor-lata már több mint száz évre tekint visz-sza. Ez idő alatt kialakították a többszintű képzést, megfelelő a jogi és az ellenőrzési háttere, hallgatólagosan elfogadták és többnyire be is tartják a kollégák azokat a szabályokat, melyekkel tisztességesen le-het gyakorolni ezt a szakmát.

Az injektálás sokkal fiatalabb tevé-kenység. Nincs végzettséghez kötve a munkavégzés, és a munka minőségének az ellenőrzése sem megoldott. Gyakorla-tilag ma bárki vállalkozhat, csupán egy akkumulátoros kézi fúróba kell befektet-nie és valahonnan megszereznie a rovar-ölő szert. Az internetes hirdetés pedig már könnyen megy.

Ezeket a kérdéseket meg kell oldani! A minősített favizsgáló végzettség mintájá-ra érdemes lenne engedélyhez kötni az injektálási munkát is. Lenne mit tanítani, mert például a fúrószár átmérőjének, a fúrások közötti fertőtlenítésnek, a kéreg-pikkelyek eltávolításának, továbbá az in-jektáló műszer típusának és helyes hasz-nálatának is döntő szerepe van abban, hogy a fát meg tudják védeni és a sebek is begyógyuljanak. Lassan az is tisztázódik, hogy milyen fafajokat lehet injektálni. Ezt

A kis átmérőjű és speciális hegyű fúrószár kisebb sebet ejt a fán. A tipli nélküli injektáló gép munka közben

Tökéletes a porlasztás és a permetléfedés a Növényvédő és Kártevőirtó Kft. kommunális permetezőgépevel

is tudnia kell annak, akit például a levél-tetves akácok, juharok vagy szivarfák ke-zelésével bíznának meg. Mit szabad el-vállalni? Guterath Ádám táblázata segít a válaszadásban. A kísérlete során túl-nyomásos injektálással 24 nemzetség 32 faját vizsgálták meg. Összehasonlítási alapul az öt milliliter víz fába préselésé-hez szükséges időtartamot mérték meg.

Jogilag a közterületen végzett injektá-lás is növényvédelmi tevékenységnek mi-nősül, tehát növényorvos irányításával és szakképesítéssel végezhető. Talán túl szigorúnak tűnik ez a kitétel. De így lehetünk biztosak abban, hogy a készítményt és a fa biológiáját jól ismerő, az érdeklődőket megfelelően tájékoztatni tudó szakembe-rek végzik ezt a munkát. Jelenleg a vállal-kozó nevére szóló, a Nébih által kiállított szükséghelyzeti engedély adja meg azt a biztosítékot, miszerint a vállalkozó legáli-san jut a megfelelő minőségű növényvé-dő szerhez és növényorvos irányításával, növényvédelmi végzettségű szakemberek végzik az injektálást. A növényorvos köz-reműködése tehát feltétele a munka meg-rendelésének és elvégzésének.

Zsigó György

Fajok injektálhatósága (öt milliliter víz fába préseléséhez szükséges időtartam alapján)	
Nem injektálhatók	bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>), lepényfa (<i>Gleditsia triacanthos</i>), csörgőfa (<i>Koelreuteria paniculata</i>)
Alig injektálhatók	mezei juhar (<i>Acer campestre</i>), hegyi juhar (<i>Acer pseudoplatanus</i>), szivarfa (<i>Catalpa bignonioides</i>), fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>)
Nehezen injektálhatók (>60 mp)	zöld juhar (<i>Acer negundo</i>), korai juhar (<i>Acer platanoides</i>), japán akác (<i>Sophora japonica</i>)
Injektálhatók (30-60 mp)	vörös kőris (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>), fekete dió (<i>Juglans nigra</i>), körte (<i>Pyrus communis</i>), kajszli (<i>Prunus armeniaca</i>), cserezsnye (<i>Prunus cerasifera</i>), mandula (<i>Prunus dulcis</i>), őszibarack (<i>Prunus persica</i>)
Könnyen injektálhatók (<30 mp)	piros virágú gesztenye (<i>Aesculus x carnea</i>), vadgesztenye (<i>Aesculus hippocastanum</i>), nyír (<i>Betula pendula</i>), törökmogyoró (<i>Corylus colurna</i>), cseregalagonya (<i>Crataegus laevigata</i>), dió (<i>Juglans regia</i>), alma (<i>Malus domestica</i>), perzsa varázsfa (<i>Parrotia persica</i>), európai platán (<i>Platanus x hispanica</i>), oszlopos kínai nyár (<i>Populus simonii Fastigiata</i>), kocsányos tölgy (<i>Quercus robur</i>), szomorú fűz (<i>Salix alba Tristis</i>), házi berkenye (<i>Sorbus domestica</i>), ezüst hárs (<i>Tilia tomentosa</i>), vénic szil (<i>Ulmus laevis</i>)
Forrás: Guterath Ádám	